

ДМИТРО ГНАТЮК –

видатний український оперний співак (баритон), режисер, педагог. Народний артист України, Народний артист СРСР, Герой Соціалістичної Праці, Герой України. Він - всенародний голос України.

«Дмитро Гнатюк – візитна картка нашої європейської пісенної культури. Немає такого народу в світі, який не відгукнувся би на пісню Гнатюка...»

Дмитро Павличко

Віхи життя і творчості

Дмитро Михайлович Гнатюк народився 28 березня 1925 р. в с. Мамаївці Кіцманського району на Буковині у селянській родині. З огляду на те, що Північна Буковина була під румунською окупацією, закінчив румунську школу (українських не існувало).

У 1940 р., коли Буковина була звільнена від румунського володіння і ввійшла до складу УРСР, став громадянином України. Свою освіту продовжив уже в українській школі. Під час Великої Вітчизняної війни працював вдома, займаючись сільським господарством. Коли Буковина була звільнена вдруге, уже від німецько-фашистських загарбників (1944 р.), його за розпорядженням райвійськкомату було направлено організовувати сільські школи.

Після виконання цього завдання з рядом своїх ровесників був мобілізований на військовий завод на Уралі (Нижній Тагіл), де і працював до осені 1945 р.

Роботу на заводі поєднував з художньою самодіяльністю, не полишаючи мрії стати професійним співаком, одержати вокальну освіту.

Але й загальна середня освіта не була закінчена. Тому восени 1945 р. він повернувся на Буковину, вступив до 10 класу школи. Закінчивши середню школу, вступив до консерваторії ім. П.І. Чайковського, де навчався у класі народного артиста, професора І.С. Паторжинського. У 1951 р. завершив курс консерваторії і одержав призначення на роботу **солістом опери** в Державний академічний театр опери та балету ім. Т. Г. Шевченка (нині Національна опера України).

Роботу в театрі поєднував з активною концертною діяльністю. Багаторазово виїжджав з гастролями в різні республіки СРСР та зарубіжні країни.

У 1957 р. Д. Гнатюку було присвоєно звання "Заслужений артист УРСР", а в 1960 р. - звання "Народний артист СРСР".

Другою мрією його творчого життя була режисура. В 1975 р. закінчив ще один ВУЗ - Державний інститут театрального мистецтва ім. І. Карпенка-Карого, режисерський факультет. Дипломною роботою була постановка опери "Князь Ігор" Бородіна. Після цього він здійснив постановки ще понад 20 опер української, російської та зарубіжної класики.

В липні 1979 р. був призначений директором Державного академічного театру опери та балету ім. Т.Г. Шевченка, а з 1988 р. працює тут головним режисером. У 1983 р. почав також педагогічну діяльність - очолив кафедру оперної підготовки студентів Київської консерваторії ім. П.І. Чайковського. З 1985 - доцент консерваторії, з 1987 р.- професор.

Обіймав ряд громадських та державних посад: голова музичного товариства (1985-1990 рр.); член Президії Музичного товариства СРСР (1986-1991 рр.); голова Київського міжобласного театального товариства (1979-1991); голова Київського відділення Товариства "СРСР - Канада" (1977 -1987 рр.); член Українського республіканського комітету захисту миру (1978 -1992 рр.). Обирався до Верховної Ради СРСР VIII, IX, X скликань (депутат з 1972 по 1984 р.) та Верховної Ради України.

У 1985 р. Д. Гнатюку було присвоєно звання **Героя Соціалістичної праці**. З 1967 р. одержав ряд державних нагород -

орденів та медалей, а також премій: державну премію України ім. Т.Г. Шевченка (1973 р.), державну премію СРСР (1977 р.), державну премію Грузії ім. З. Паліашвілі (1972 р.) та ін.

За час роботи в незалежній Україні одержав орден **"Почесна відзнака Президента України"** (1995 р.), **міжнародний орден Св. Миколая "За примноження добра на землі"** (1997 р.), **орден Ярослава Мудрого V ступеня** (2000 р.), а також звання почесного громадянина м. Києва (1997 р.) і почесного громадянина м. Чернівці (2000 р.). У 1997 р. Д. Гнатюку було присвоєно звання **академіка Академії мистецтв України**, а в 1992 р. - звання академіка Російської Академії мистецтв. У 2017 році ім'я Дмитра Гнатюка носить Чернівецька обласна філармонія.

Матеріали про життя та творчість

Гнатюк Дмитро Михайлович // Богайчук М. А. Література і мистецтво Буковини в іменах: словник-довідник / М. А. Богайчук. — Чернівці: Букрек, 2005. — С. 66–67.

О. М. Немкович. Гнатюк Дмитро Михайлович // Енциклопедія сучасної України : у 30 т. / ред. кол. І. М. Дзюба [та ін.] ; НАН України, НТШ, Координаційне бюро енциклопедії сучасної України НАН України. — К., 2003–2016. — ISBN 944-02-3354-X.

Шевченко Л. А. Гнатюк Дмитро Михайлович // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наук. думка, 2004. — Т. 2 : Г — Д. — С. 127. — ISBN 966-00-0405-2.

Гусар Ю. Простелився «рушничок» у світ: [про Дмитра Гнатюка] / Юхим Гусар Зірки не гаснуть: [художньо-документальні розповіді про видатних митців Буковини, чії імена занесено на «Алею зірок» у Чернівцях]. — Чернівці: Правдивий поступ, 2003. — С. 11–20.

Демиденко, Андрій. Український богоголос : до 90-ліття Дмитра Гнатюка / Демиденко, Андрій // Українська літературна газета. - 2017. - № 6, 24 берез. - С. 4.

Дмитро Гнатюк : оперний співак, народний артист України // Пам'ятаймо! Знаменні та пам'ятні дати Буковини в 2015 році: бібліографічний покажчик. - Чернівці, 2014. - С. 60-61. - Бібліогр.: с. 61.

Дмитру Гнатюку вручили відзнаку "Почесний громадянин Буковини" : [про видатного українського оперного співака (баритон), режисера, педагога]// Доба. - 2015. - № 32. - 20 серпня. - С. 2.

Ісак, Анатолій. Голос, що полонив мільйони людей : [про Дмитра Гнатюка] / Ісак, Анатолій // Буковина. - 2017. - № 19, 5 трав. - С. 3.

Лук'янчук, Георгій. Всенародний голос України : 28 березня на Байковому кладовищі в Києві відбулося відкриття пам'ятника видатному українському оперному співаку Дмитрові Гнатюку. Церемонію приурочено до 92-ї річниці від дня народження артиста / Лук'янчук, Георгій // Українське слово. - 2017. - № 15, 12-17 квіт. - С. 10-11.

Музей Дмитра Гнатюка в Мамаївцях отримав уніфікований паспорт // Версії. - 2015. - № 44. - 5-11 листопада. - С. 12.